

Lovforslag nr. L 154. Fremsat den 12. januar 1999 af Aage Frandsen (SF), Anne Baastrup (SF), Jes Lunde (SF) og Holger K. Nielsen (SF)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond

§ 1

I lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond, jf. lov-bekendtgørelse nr. 281 af 1. maj 1995, som ændret senest ved § 3 i lov nr. 490 af 1. juli 1998, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 3 indsættes i *kapitel 3* som nye paragraffer:

»§ 3 a. Lønmodtagernes Dyrtidsfond ledes af et repræsentantskab og en bestyrelse.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter vedtægter for fonden, herunder nærmere regler om udbetaling af beløb efter loven.

§ 3 b. Repræsentantskabet, der består af 21 medlemmer, vælges af alle, der senest 3 måneder, før valget finder sted, har konto i Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

Stk. 2. Valgbare er de i stk. 1 nævnte personer.

Stk. 3. Repræsentantskabet vælger af sin midte en formand.

Stk. 4. Reglerne for valg til repræsentantskabet skal svare til reglerne i lov om kommunale valg. Genvalg kan finde sted. Arbejdsministeren fastsætter ved bekendtgørelse de nærmere regler for valg til repræsentantskabet.

§ 3 c. Repræsentantskabet skal have det årlige regnskab forelagt til godkendelse og behandle de sager, som bestyrelsen eller mindst 2 bestyrelsesmedlemmer måtte ønske at forelægge for repræsentantskabet.

Stk. 2. Repræsentantskabet afholder møde mindst tre gange årligt samt i øvrigt, når bestyrelsen, mindst 2 bestyrelsesmedlemmer eller

mindst 7 medlemmer af repræsentantskabet ønsker det.

Stk. 3. Repræsentantskabet skal senest 6 måneder efter valget på baggrund af udkast fra bestyrelsen vedtage skriftlige og offentligt tilgængelige retningslinjer for den overordnede placementspolitik for Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Disse retningslinjer skal udsendes til alle, der har konto i Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Eventuelle mindretalssynspunkter skal optrykkes sammen med planen.»

2. § 4 affattes således:

»§ 4. Bestyrelsen består af 5 medlemmer, der vælges blandt repræsentantskabets medlemmer.

Stk. 2. Valg til bestyrelsen sker ved forholdstalsvalg efter regler, som svarer til reglerne i § 24, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Genvalg kan finde sted. Arbejdsministeren fastsætter ved bekendtgørelse de nærmere regler for valg til bestyrelsen.

Stk. 3. Repræsentantskabets formand er formand for bestyrelsen.

Stk. 4. Bestyrelsen skal lede administrationen af Lønmodtagernes Dyrtidsfond i overensstemmelse med reglerne i denne lov.

Stk. 5. Bestyrelsen ansætter direktøren og andet ledende personale og fastlægger retningslinjer for deres arbejde, herunder også den løbende anbringelse af fondsmidler. Generelle forskrifter og vejledninger, der udsendes til kontohaverne og deres arbejdsgivere, skal godkendes af bestyrelsen.»

3. Overskriften til *kapitel 4* affattes således:

»Fondsansbringelse og demokratisering«

4. § 6, stk. 1, affattes således:

»Bestyrelsen skal forvalte fondsmidlerne, så de bliver til størst mulig gavn for lønmodtagerne. Det betyder, at pensionskasserne skal forvalte deres midler således, at de inden for rammerne af en social, økonomisk og økologisk bæredygtig udvikling bliver til størst mulig gavn for pensionsordningen. Det indebærer blandt andet, at en del af midlerne placeres risikovilligt på kapitalmarkedet til gavn for dansk produktion og beskæftigelse og en økologisk bæredygtig udvikling. De i § 3 c, stk. 3, nævnte retningslinjer for den overordnede placeringspolitik skal eksplicit give vurderinger af, hvorledes disse retningslinjer bidrager til en bæredygtig samfundsudvikling.

Bestyrelsen fremlægger i Lønmodtagernes Dyrtdidsfonds årsregnskaber, efter hvilke etiske principper investeringerne foretages, og på denne baggrund, hvad der investeres i og ikke investeres i.«

5. I § 6, stk. 2, indsættes efter nr. 13 som nyt nummer:

14) aktiviteter, hvor der bl.a. lægges vægt på anvendelse af renere teknologi, holdbarhed, ressourcebesparelse, genbrug og genanvendelse.«

6. I § 6, indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Endvidere kan op til ¼ pct. af fondsmidlerne anvendes som udlån til medarbejderjede virksomheder på særlig gunstige vilkår. Betingelsen for udlån skal dog være, at alle, der arbejder i virksomheden, er ejere, og at hver af dem har en stemme, når fællesbeslutninger træffes.«

Stk. 5-11 bliver herefter stk. 6-12.

7. I § 6a, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Finanstilsynet kan dog efter ansøgning i særlige tilfælde dispensere fra 2 pct.-grænsen.«

8. Efter § 7 indsættes i *kapitel 4* som nye paragraffer:

»§ 7 a. I aktieselskaber, hvor Lønmodtagernes Dyrtdidsfond alene eller sammen med Arbejdsmarkedets Tillægspension har aktier, men ikke bestemmende indflydelse, skal stemmeretten på aktierne overlades til de ansatte eller deres repræsentanter, såfremt disse efter forespørgsel erklærer sig indforstået hermed.

§ 7 b. I aktieselskaber, hvor Lønmodtagernes Dyrtdidsfond alene eller sammen med Arbejdsmarkedets Tillægspension har bestemmende indflydelse, kan bestyrelsen for Lønmodtagernes Dyrtdidsfond overlade det til de ansatte at drive virksomheden på nærmere aftalte vilkår.

Stk. 2. Repræsentantskabet skal senest i år 2000 fremlægge modeller til offentlig diskussion af de vilkår, hvorunder de ansatte kan forestå driften af en virksomhed. Senest med udgangen af 2001 skal repræsentantskabet vedtage en eller flere modeller i en form, der er egnet til at arbejde efter i praksis i en forsøgsperiode.«

9. I § 8 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Repræsentantskabet godkender årsregnskabet.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

10. I § 8, stk. 4, der bliver stk. 5, ændres »bestyrelsens« til: »repræsentantskabets«.

11. I § 9, stk. 1, ændres »bestyrelsen« til: »repræsentantskabet«.

12. I § 9, stk. 1, ændres »tre år« til: »fire år«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2000.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler for de nødvendige overgangsordninger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Forslaget er en delvis genfremsættelse af L 242 fremsat den 23. april 1997. Se Folketingstidende 1996-97, Tillæg A side 5256 og 5261. Men dette forslag nåede ikke at komme til behandling i folketingsåret 1996-97. Det nye i dette forslag er, at LD's bestyrelse er forpligtet til i forbindelse med fremlæggelse af årsregnskabet at fremlægge, efter hvilke etiske principper investeringerne foretages. Der er i dette forslag i modsætning til tidligere forslag ikke medtaget et forslag om, at der skal anvendes kønskvotering ved valg af ledelse.

SF har også tidligere fremsat forslag til demokratisering af og ændringer af formålet med lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Dette skete med fremsættelsen af lovforslag nr. L 66 i folketingsåret 1990-91 (1. samling) om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond, se Folketingstidende 1990-91 (1. samling), forhandlingerne sp. 1675 og Tillæg A sp. 1913. Lovforslaget kom på grund af folketingsvalget den 12. december 1990 ikke til 1. behandling.

Lovforslag nr. L 66 omhandlede både lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, idet forslaget indebar en reel sammenlægning af de to organisationer, når det gjaldt styringen.

SF fremsatte også i folketingsåret 1992-93 et forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Dyrtidsfond (L 222). Se Folketingstidende 1992-93, forhandlingerne sp. 6268 og 8654 og Tillæg A sp. 7631. Nærværende lovforslag er en videreudbygning af L 222.

Dette lovforslag vedrører alene Lønmodtagernes Dyrtidsfond, men skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte forslag om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. Overordnet har dette lovforslag på linje med L 153 om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension og forslag til folketingsbeslutning om demokratiske og samfundsmæssigt bæredygtige pensionsinvesteringer (B 72) til for-

mål at demokratisere økonomien, ved at lønmodtagerne får større indflydelse og dermed også større ansvar.

Lovforslaget har til formål:

1. At investeringerne sker ud fra social, økonomisk og økologisk bæredygtighed. Det forudsætter, at produktionen i fremtidens samfund giver mulighed for at omsætte pensionsopsparingen til forbrug i den forventede takt på en miljømæssigt forsvarlig måde, og uden at det i øvrigt belaster samfundsøkonomien på en måde, som nødvendiggør uønskede økonomiske og politiske indgreb og kursændringer. Dette sikres ikke af kravet om, at LD skal investere efter størst mulig forrentning. Derfor betyder dette krav heller ikke, at pensionsopsparernes interesser varetages bedst muligt. Sagt på en anden måde er den samfundsmæssige hensigtsmæssighed ikke identisk med maksimalt afkast. Der kan f.eks. være hensyn til miljøet, der afgørende taler imod investeringer uanset disses rentabilitet. Der kan være f.eks. sociale hensyn, der afgørende taler for investeringer, der ikke er økonomisk fuldt rentable. Derfor bør eksisterende lovgivning erstattes med en lovgivning, hvor samfundsmæssig bæredygtighed bliver den overordnede målsætning. LD's kontohavere har selvfølgelig også en interesse i afkastet, og det skal sikres gennem en målsætning om, at investeringerne samlet set skal give et rimeligt afkast. Uden disse ændringer i målsætningen forsvinder ikke blot bæredygtigheden, men paradoksalt også den sikkerhed for fremtidigt forbrug hos LD's kontohavere, som bruges som begrundelse for det nuværende krav om størst muligt afkast. Investeringer i virksomheder, der ikke er miljømæssigt forsvarlige eller ikke har et godt arbejdsmiljø, kan medføre betydelige samfundsmæssige udgifter, når LD's kontohavere skal have udbetalt deres pension. En yderligere grund til ændringen er, at man faktisk ikke kan beregne en optimal »forrentning« af investeringerne og slet ikke, når det gælder langsigtede investeringer. Den optimale forrentning rummer både et

kvalitativt bæredygtighedsaspekt og et kvantitativt økonomisk gevinstaspekt, og begge dele afhænger af skøn, vurderinger og holdninger. Derfor bør vi droppe forestillingen om den iskolde, rationelle kalkule og erkende, at det drejer sig om, at investeringerne skal både bære og betale sig.

Angivelse af de etiske principper, som årsregnskabet ifølge forslaget § 6, stk. 2, skal indeholde, skal dels indeholde en beskrivelse af, hvilke typer af virksomheder man tilstræber at investere i, f.eks. virksomheder, der arbejder med vedvarende energi, hospitalsudstyr, kollektiv trafik, miljørigtige byggematerialer osv., og dels indeholde en beskrivelse af, hvilke typer af virksomheder man ikke vil investere i, f.eks. virksomheder, der benytter sig af børnearbejde eller ikke tillader, at arbejderne organiserer sig, virksomheder, der producerer pesticider, farligt affald m.v., virksomheder, der overtræder miljølovgivningen osv. Af det etiske regnskab skal det også fremgå, hvad man har gjort for at sikre sig, at der ikke er investeret i virksomheder, der overtræder de etiske regler, man selv har opstillet.

2. At der bliver direkte valg af den politiske ledelse af Lønmodtagernes Dyrtingsfond, dvs. repræsentantskabet. Det sker ud fra et ønske om at skabe større interesse og engagement omkring de dispositioner i form af kapitalanbringelser, der foretages af Lønmodtagernes Dyrtingsfond. Da det er meget vidtgående dispositioner, der foretages, og da de sker på kontohavernes vegne, er det vigtigt, at de bliver mere inddraget i beslutningsprocesserne. Det vil et direkte valg kunne bidrage til. Da det samtidig ikke er entydigt, hvilke dispositioner der er de rigtige, lægger forslaget også op til, at valgene skal ske ved listevalg efter samme regler, som gælder ved de kommunale valg. Det sker bl.a. ud fra en erkendelse af, at kontohaverne i Lønmodtagernes Dyrtingsfond inden for lovens generelle rammer kan lægge forskellig vægt på, hvad der skal prioriteres.
3. At der også lægges op til medlemmernes større indflydelse og dermed ansvarlighed for, hvordan Lønmodtagernes Dyrtingsfonds midler forvaltes, ved at lønmodtagere, der er ansat i virksomheder, hvor fonden har aktier, kan få reel indflydelse på de lønmodtagermidler, der investeres i deres virksomhed.
4. At Lønmodtagernes Dyrtingsfond alene skal styres af dens kontohavere ved valg til repræsentantskabet. Der er ingen mening i, at staten skal udpege

repræsentanter i styrelsen. Statens interesser kan tilgodeses gennem de generelle regler, der fastlægges i loven.

5. At der ved kapitalanbringelser i langt højere grad tages hensyn til, hvad det er for en produktion, der bliver fremmet ved investeringen, idet der blandt andet skal lægges vægt på anvendelse af renere teknologi, holdbarhed, ressourcebesparelse, genbrug og genanvendelse.
6. At Lønmodtagernes Dyrtingsfond får lidt større frihed til at disponere end i dag og derved udøve større indflydelse.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ad § 3 a

Det er mest logisk at bruge henholdsvis repræsentantskab og bestyrelse som udtryk for den egentlige ledelse.

Ad § 3 b

Forslaget indebærer, at der ved valg anvendes regler svarende til regler for de kommunale valg. Antallet af stillere, der fastsættes i en bekendtgørelse af arbejdsministeren, skal være forholdsmæssig i forhold til antal vælgere, sådan som det er tilfældet i dag i den kommunale valglov. Det er derfor en forudsætning, at der kan etableres listevalg. Den valgmetode giver det bedste grundlag for en omfattende debat forud for valget. Konsekvensen af, at kommunalvalgsreglerne skal gælde, er, at der kommer listevalg, at der både kan anvendes sideordnet opstilling og partiliste, at d'Hondts metode bruges ved mandatfordeling, at der er mindretalsbeskyttelse, at der kan indgås liste- og valgforbund, og at hver vælger har en stemme uanset formue i Lønmodtagernes Dyrtingsfond. Antallet af stillere for den enkelte liste skal være lavt (i forhold til antallet af stemmeberettigede) ligesom ved kommunalvalgene.

Valgretten er udformet, så også arbejdsløse m.fl., der har konto i Lønmodtagernes Dyrtingsfond, har stemmeret.

Repræsentantskabet vælger en formand af sin midte. Repræsentantskabets formand er ligeledes formand for bestyrelsen.

I det tidligere fremsatte forslag L 222 i folketingsåret 1992-93 foreslog SF, at valgdagen skulle ligge sammen med kommunalvalget. Det foreslås ikke her. Men det må være op til LD, evt. sammen med andre lønmodtagerfonde, at finde en valgdato. Den kan fal-

de sammen med kommunalvalget. Men det behøver ikke at være tilfældet.

Ad § 3 c

Formålet er at sikre mindretalsbeskyttelse, samtidig med at udvidelsen af bestyrelsens størrelse tages i betragtning.

Til nr. 2

Der henvises til bemærkningerne til nr. 1.

Til nr. 3

Ændringen er en konsekvens af kapitlets ændrede indhold.

Til nr. 4, 5 og 7

Da Lønmodtagernes Dyrtidsfond med investeringsaktiver i 1997 på ca. 43 mia. kr. er lønmodtagernes penge, må det være nærliggende, at denne fond i højere grad lader hensynet til beskæftigelsen indgå som en del af formålet, når investeringer skal foretages, ligesom det må være nærliggende at lægge en økologisk vinkel ind i formålsbestemmelsen for investeringspolitikken. Der skal med andre ord i langt højere grad foretages grønne investeringer. I dag adskiller Lønmodtagernes Dyrtidsfonds investeringspolitik sig reelt ikke fra andre kapitalinvestorer, hvilket forekommer urimeligt, når det tages i betragtning, at det er lønmodtagernes penge.

Det er klart, at der fortsat skal tages afgørende hensyn til medlemmernes pensionsopsparing. Men der skal også tages hensyn til, at medlemmerne og deres efterkommere har en ren og sund verden at leve i. Og der burde ikke være uoverensstemmelse mellem disse to formål. Det er helt centralt i dette forslag, at de såkaldt grønne investeringer bliver fremmet mest muligt.

Forslaget indebærer også, at det hidtil gældende loft for erhvervsaktive placeringer fjernes, ligesom der indføres en mulighed for at dispensere i forhold til loftet på de to procent.

Til nr. 6

Forslaget indebærer, at der bliver mulighed for at investere medarbejderejede virksomheder, som i dag har det problem, at traditionelle långivere er skeptiske over for denne virksomhedsform. For at hjælpe med

fremmedfinansiering foreslås det derfor, at der skal kunne ydes lån på gunstige vilkår, f.eks. med lang løbetid og/eller ydelsesfrihed den første tid efter långivningen. For at sikre, at en eventuelt ekspanderende medarbejderejet virksomhed ikke skal degenerere til en virksomhed bestående af f.eks. de oprindelige ejere og nyansatte lønarbejdere, foreslås det, at en betingelse for at yde gunstige lån skal være, at alle, der arbejder i virksomheden, skal være ejere, og at alle har en stemme, når fælles beslutninger træffes. Der kan dog være behov for en dispensationsmulighed fra bestemmelsen om, at alle i en medarbejderejet virksomhed skal være medejere, indtil den pågældende, der er blevet ansat, formelt er blevet medejer.

Til nr. 8

Der er i dag formelt ikke noget til hinder for, at LD på en eller anden måde kan give indflydelse via LD's aktieposter til medarbejderne og medarbejderrepræsentanter på de enkelte virksomheder. Men det sker reelt aldrig. For at kunne administrere de foreslåede bestemmelser skal Lønmodtagernes Dyrtidsfond tage kontakt til de ansatte i de virksomheder, hvori fonden allerede har aktier, og ved alle førstegangserhvervelser. Såfremt de ansatte ønsker at overtage stemmeretten, skal aktierne noteres på navn. Bestemmelsen forhindrer ikke, at der indgås aktionæroverenskomster.

Til nr. 9 og 10

Det foreslås, at det er repræsentantskabet, der skal godkende årsregnskabet

Til nr. 11

Det foreslås, at det er repræsentantskabet, der udnævner revisorerne.

Til nr. 12

Forslaget er en konsekvens af ønsket om, at valget til repræsentantskabet skal finde sted efter regler svarende til reglerne i lov om kommunale valg.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2000. Med hensyn til lovens administration vil der være brug for overgangsbestemmelser.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

*Gældende formulering**Lovforslaget*

1. Efter § 3 indsættes i *kapitel 3* som nye paragraffer:

»§ 3 a. Lønmodtagernes Dyrtidsfond ledes af et repræsentantskab og en bestyrelse.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter vedtægter for fonden, herunder nærmere regler om udbetaling af beløb efter loven.

§ 3 b. Repræsentantskabet, der består af 21 medlemmer, vælges af alle, der senest 3 måneder, før valget finder sted, har konto i Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

Stk. 2. Valgbare er de i stk. 1 nævnte personer.

Stk. 3. Repræsentantskabet vælger af sin midte en formand.

Stk. 4. Reglerne for valg til repræsentantskabet skal svare til reglerne i lov om kommunale valg. Genvalg kan finde sted. Arbejdsministeren fastsætter ved bekendtgørelse de nærmere regler for valg til repræsentantskabet.

§ 3 c. Repræsentantskabet skal have det årlige regnskab forelagt til godkendelse og behandle de sager, som bestyrelsen eller mindst 2 bestyrelsesmedlemmer måtte ønske at forelægge for repræsentantskabet.

Stk. 2. Repræsentantskabet afholder møde mindst tre gange årligt samt i øvrigt, når bestyrelsen, mindst 2 bestyrelsesmedlemmer eller mindst 7 medlemmer af repræsentantskabet ønsker det.

Bilag til f. t. l. vedr. Lønmodtagernes Dyrtidsfond

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 4. Lønmodtagernes Dyrtidsfond ledes af en bestyrelse og en direktør. Bestyrelsen består af 21 medlemmer, hvoraf de 15 er de til enhver tid værende lønmodtagerrepræsentanter i repræsentantskabet for Arbejdsmarkedets Tillægspension, medens 6 udpeges af finansministeren for 3 år ad gangen. Af de af finansministeren udpegede medlemmer udpeges 1 medlem efter indstilling af statsrevisorerne.

Stk. 2. Bestyrelsen vælger en formand af sin midte.

Stk. 3. Arbejdsministeren fastsætter vedtægter for fonden, herunder nærmere regler om udbetalingen af beløb efter loven.

Stk. 3. Repræsentantskabet skal senest 6 måneder efter valget på baggrund af udkast fra bestyrelsen vedtage skriftlige og offentligt tilgængelige retningslinjer for den overordnede placeringspolitik for Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Disse retningslinjer skal udsendes til alle, der har konto i Lønmodtagernes Dyrtidsfond. Eventuelle mindretalssynspunkter skal optrykkes sammen med planen.«

2. § 4 affattes således:

»§ 4. Bestyrelsen består af 5 medlemmer, der vælges blandt repræsentantskabets medlemmer.

Stk. 2. Valg til bestyrelsen sker ved forholdstalsvalg efter regler, som svarer til reglerne i § 24, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse. Genvalg kan finde sted. Arbejdsministeren fastsætter ved bekendtgørelse de nærmere regler for valg til bestyrelsen.

Stk. 3. Repræsentantskabets formand er formand for bestyrelsen.

Stk. 4. Bestyrelsen skal lede administrationen af Lønmodtagernes Dyrtidsfond i overensstemmelse med reglerne i denne lov.

Stk. 5. Bestyrelsen ansætter direktøren og andet ledende personale og fastlægger retningslinjer for deres arbejde, herunder også den løbende anbringelse af fondsmidler. Generelle forskrifter og vejledninger, der udsendes til kontohaverne og deres arbejdsgivere, skal godkendes af bestyrelsen.«

3. Overskriften til *kapitel 4* affattes således:

»Fondsanbringelse og demokratisering«

4. § 6, stk. 1, affattes således:

Kapitel 4

Midlernes forvaltning

Gældende formulering

§ 6. Bestyrelsen for Lønmodtagernes Dyrtingsfond skal forvalte de midler, der omfattes af denne lov, således at de bliver til størst mulig gevinst for de berettigede lønmodtagere. Ved midlernes placering skal herved tilstræbes en betryggende sikkerhed, en opretholdelse af midlernes realværdi samt højst mulig forrentning.

Lovforslaget

»Bestyrelsen skal forvalte fondsmidlerne, så de bliver til størst mulig gevinst for lønmodtagerne. Det betyder, at pensionskasserne skal forvalte deres midler således, at de inden for rammerne af en social, økonomisk og økologisk bæredygtig udvikling bliver til størst mulig gevinst for pensionsordningen. Det indebærer blandt andet, at en del af midlerne placeres risikovilligt på kapitalmarkedet til gevinst for dansk produktion og beskæftigelse og en økologisk bæredygtig udvikling. De i § 3 c, stk. 3, nævnte retningslinjer for den overordnede placeringspolitik skal eksplicit give vurderinger af, hvorledes disse retningslinjer bidrager til en bæredygtig samfundsudvikling.

Bestyrelsen fremlægger i Lønmodtagernes Dyrtingsfonds årsregnskaber, efter hvilke etiske principper investeringerne foretages, og på denne baggrund, hvad der investeres i og ikke investeres i.«

Stk. 2. Midlerne skal anbringes i følgende kategorier af aktiver:

*Gældende formulering**Lovforslaget*

- 1) obligationer eller gældsbreve udstedt af eller garanteret af regeringer eller regionale myndigheder i zone A, jf. bilag A,
- 2) børsnoterede obligationer udstedt af internationale organisationer, der som medlem har mindst et af medlemslandene i Den Europæiske Union,
- 3) realkreditobligationer efter realkreditlovens § 1, stk. 4, samt andre obligationer udstedt her i landet eller i lande omfattet af zone A, og som frembyder samme sikkerhed,
- 4) tilgodehavender, eksklusive tilgodehavender, der er efterstillet andre kreditorer, hos kreditinstitutter under offentligt tilsyn i lande omfattet af zone A bortset fra kreditinstitutter omfattet af nr. 3 samt lån garanteret af kreditinstitutter eller forsikringsselskaber under offentligt tilsyn i lande omfattet af zone A,
- 5) grunde og bygninger, hvis værdi er uafhængig af en særlig erhvervsudnyttelse,
- 6) lån sikret ved tinglyst panteret i grunde og bygninger som omfattet af nr. 5 for et beløb op til to tredjedele af den seneste offentlige ejendomsvurdering,
- 7) andele og beviser i investeringsinstitutter omfattet af Rådets direktiv 85/611/EØF,
- 8) andre obligationer og lån noteret på offentlig fondsbørs i lande omfattet af zone A,
- 9) aktier og andre kapitalandele noteret på offentlig fondsbørs i lande omfattet af zone A,
- 10) grunde og bygninger, der ikke er omfattet af nr. 5, samt lån sikret ved tinglyst panteret i grunde og bygninger, der ikke er omfattet af nr. 6,
- 11) kapitalandele og andre værdipapirer, der er noteret på offentlig fondsbørs i lande uden for zone A, fra udstedere, der er hjemmehørende i lande uden for zone A,
- 12) aktiviteter vedrørende efterforskning og udvinding i den danske undergrund,
- 13) unoterede kapitalandele samt andre udlån og værdipapirer, som ikke er omfattet af nr. 1-12.

Gældende formulering

Stk. 3. Af fondsmidlerne kan der endvidere foretages placering i et datterselskab registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som Lønmodtagernes Dyrtidsfond ejer fuldt ud, og som har til formål at drive børsrådgivningsvirksomhed.

Stk. 4. Hvis Lønmodtagernes Dyrtidsfond har et datterselskab, hvis aktivitet er begrænset til at foretage og forvalte investeringer omfattet af stk. 2, kan datterselskabets aktiver inden for værdien af kapitalandelene i og eventuelle lån til datterselskabet behandles om aktiver efter stk. 2. Er datterselskabet ikke helejet, indgår dets aktiver til en forholdsmæssig værdi svarende til den ejede andel af egenkapitalen.

Stk. 5. Lønmodtagernes Dyrtidsfonds anbringelse af midler i en enkelt virksomhed må ikke medføre, at Lønmodtagernes Dyrtidsfond alene eller sammen med Arbejdsmarkedets Tillægspension eller datterselskaber, som de ejer, kan udøve bestemmende indflydelse på virksomheden. Dette gælder dog ikke anbringelse af midler i datterselskaber, som Lønmodtagernes Dyrtidsfond ejer, og hvis midler anbringes efter de regler, der gælder for Lønmodtagernes Dyrtidsfond selv.

Stk. 6. Højst 50 pct. af Lønmodtagernes Dyrtidsfonds aktiver må udgøres af aktiver omfattet af stk. 2, nr. 7-13, jf. dog § 6 a, stk. 6 og 8.

Stk. 7. Højst 10 pct. af Lønmodtagernes Dyrtidsfonds aktiver må udgøres af aktiver omfattet af stk. 2, nr. 11.

Stk. 8. Højst 1 pct. af Lønmodtagernes Dyrtidsfonds aktiver må udgøres af aktiver omfattet af stk. 2, nr. 12.

Stk. 9. Højst 2 pct. af Lønmodtagernes Dyrtidsfonds aktiver må udgøres af udlån omfattet af stk. 2, nr. 13, og per debitor højst 1 pct.

Stk. 10. Højst 10 pct. af Lønmodtagernes Dyrtidsfonds aktiver må udgøres af aktiver omfattet af stk. 2, nr. 13.

Lovforslaget

5. I § 6, stk. 2, indsættes efter nr. 13 som nyt nummer:

14) aktiviteter, hvor der bl.a. lægges vægt på anvendelse af renere teknologi, holdbarhed, ressourcebesparelse, genbrug og genanvendelse.«

6. I § 6, indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»Stk. 5. Endvidere kan op til ¼ pct. af fondsmidlerne anvendes som udlån til medarbejder-ejede virksomheder på særlig gunstige vilkår. Betingelsen for udlån skal dog være, at alle, der arbejder i virksomheden, er ejere, og at hver af dem har en stemme, når fællesbeslutninger træffes.«

Stk. 5-11 bliver herefter stk. 6-12.

Gældende formulering

§ 6 a. Der må ikke blandt Lønmodtagernes Dyrtidsfonds aktiver indgå elementer, der repræsenterer en risiko på en enkelt virksomhed, hvis værdi sammenlagt udgør mere end 2 pct. af Lønmodtagernes Dyrtidsfonds samlede aktiver. I de tilfælde, hvor den pågældende virksomhed er hjemmehørende og børsnoteret i et land omfattet af zone A og virksomhedens egenkapital overstiger 250 mio. kr., udgør den i 1. pkt. fastsatte grænse 3 pct.

Lovforslaget

7. I § 6a, stk. 1, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Finanstilsynet kan dog efter ansøgning i særlige tilfælde dispensere fra 2 pct.-grænsen.«

8. Efter § 7 indsættes i *kapitel 4* som nye paragraffer:

»§ 7 a. I aktieselskaber, hvor Lønmodtagernes Dyrtidsfond alene eller sammen med Arbejdsmarkedets Tillægspension har aktier, men ikke bestemmende indflydelse, skal stemmeretten på aktierne overlades til de ansatte eller deres repræsentanter, såfremt disse efter forespørgsel erklærer sig indforstået hermed.

§ 7 b. I aktieselskaber, hvor Lønmodtagernes Dyrtidsfond alene eller sammen med Arbejdsmarkedets Tillægspension har bestemmende indflydelse, kan bestyrelsen for Lønmodtagernes Dyrtidsfond overlade det til de ansatte at drive virksomheden på nærmere aftalte vilkår.

Stk. 2. Repræsentantskabet skal senest i år 2000 fremlægge modeller til offentlig diskussion af de vilkår, hvorunder de ansatte kan forestå driften af en virksomhed. Senest med udgangen af 2001 skal repræsentantskabet vedtage en eller flere modeller i en form, der er egnet til at arbejde efter i praksis i en forsøgsperiode.«

9. I § 8 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Repræsentantskabet godkender årsregnskabet.«

Stk. 3-5 bliver herefter stk. 4-6.

10. I § 8, *stk. 4*, der bliver *stk. 5*, ændres »bestyrelsens« til: »repræsentantskabets«.

11. I § 9, *stk. 1*, ændres »bestyrelsen« til: »repræsentantskabet«.

12. I § 9, *stk. 1*, ændres »tre år« til: »fire år«.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2000.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter nærmere regler for de nødvendige overgangsordninger.

Til lovforslag

nr. 153 og 154. Skriftlig fremsættelse (12. januar 1999)

Aage Frandsen (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension.

(Lovforslag nr. L 153).

Forslag til lov om ændring af lov om Lønmodtagernes Dyrtingsfond.

(Lovforslag nr. L 154).

Indflydelse, ansvarlighed og bæredygtighed er de helt centrale begreber i SF's forslag om ændringer i lov om henholdsvis ATP og LD. Spørgsmålet om ATP's og LD's investeringer er ikke kun et spørgsmål om, hvordan henholdsvis medlemmerne og kontohaverne kan få et afkast af opsparingen. Det drejer sig også om, hvordan ATP og LD kan bidrage til en bæredygtig samfundsudvikling. I den forbindelse er det afgørende, at det er henholdsvis medlemmerne og kontohaverne, der på demokratisk vis kan øve indflydelse på investeringspolitikken. Øget indflydelse vil efter SF's opfattelse bidrage til øget ansvarlighed hos medlemmerne. Indflydelse og ansvarlighed følges ad.

Derfor foreslås det, at den politiske ledelse af både Arbejdsmarkedets Tillægspension og Lønmodtagernes Dyrtingsfond vælges direkte. Det sker ud fra et ønske om at skabe større interesse og engagement omkring de dispositioner i form af kapitalanbringelser, der foretages af både Arbejdsmarkedets Tillægspension og Lønmodtagernes Dyrtingsfond. Da det er meget vidtgående dispositioner, der foretages, og da de sker på medlemmernes vegne, er det vigtigt, at medlemmerne bliver mere inddraget i beslutningsprocesserne. Det vil et direkte valg kunne bidrage til.

En større ansvarlighed er ikke kun et resultat af, at henholdsvis medlemmerne og kontohaverne får øget indflydelse. Der lægges også op til en større ansvarlighed ved, at investeringerne ikke kun skal foretages ud fra størst mulig forrentning, men ud fra en social, økonomisk og økologisk bæredygtighed.

Naturligvis skal der tages hensyn til økonomisk afkast. Men der kan være miljømæssige hensyn og sociale hensyn, der taler imod investeringer, der ellers ser ud til at være økonomisk fuldt rentable.

Lovene om ATP og LD bør ændres, så samfundsmæssig bæredygtighed bliver den overordnede målsætning, hvilket reelt også er forudsætningen for fremtidigt forbrug hos pensionsopsparerne. Investeringer i virksomheder, der ikke er miljømæssigt forsvarlige eller ikke har et godt arbejdsmiljø, kan medføre betydelige samfundsmæssige udgifter, når pensionsopsparerne skal have udbetalt deres pension.

En yderligere grund til ændringen er, at man faktisk ikke kan beregne en optimal »forrentning« af pensionsopsparernes investeringer og slet ikke, når det gælder langsigtede investeringer.

Som noget nyt er også medtaget et krav om, at de etiske principper, hvorefter investeringer foretages, skal fremlægges i forbindelse med fremlæggelse af årsregnskabet.

Lovforslagene om ATP og LD skal ses i sammenhæng. Men disse to forslag skal også ses i sammenhæng med beslutningsforslaget om demokratiske og samfundsmæssigt bæredygtige pensionsinvesteringer (B 72).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.